

3-Мавзу: Нашр қилиш учун илмий тезисларни аҳамияти

Илм -фан соҳасида ўз ёзма мулоқот усуллари қабул қилинган, улардан бири илмий тезислардир. Илмий мақола учун тезислар ёзиш, маърузалар ёзиш ва уларни нафақат олим учун, балки фаолиятнинг турли соҳаларидаги ҳар қандай мутахассис учун тўпламларда (журналларда) чоп этиш имкониятига ега бўлиш муҳимдир.

Тадбиркорлик ва тадқиқотга йўйўналтирилган жамоада тезислар ёзма ва оғзаки мулоқот жанри сифатида ҳар доим талаб қилинган ва бўлади. Шунинг учун ҳар бир киши уларни тўғри шакллантиришни ўрганиши керак.

Илмий тезислар нима?

Луғатларда сиз тезиснинг бундай таърифини топишингиз мумкин - бу " провер аудиторияни илҳомлантириш учун зарур деб ҳисоблайдиган позиция" ёки "исботланиши керак бўлган баёнот" (Енциклопедик луғат, таҳр. А.А. Ивин).

Бу ерда "тингловчиларни жалб қилиш", олинган далилларга асосланиб, кучли ишни тақдим этишни англатади.

Ўз навбатида, илмий тезислар - илмий тилда ихчам шаклда ёзилган, бир -бири билан мантиқан боғланган ва асосли исботланган баёнотлар, баёнотлар, хулосалар.

Илмий тезислар илмий мақоладан фарқ қилади:

- чекланган миқдордаги таркибий қисмлар;
- қисқартириш, баён қилиш қобилияти;
- батафсил таҳлилнинг йўқлиги, бирор нарсанинг кенгайтирилган асосланиши, бошқа муаллифларнинг иқтибослари;

- кичик ҳажмли, тахминан 1-2 босилган саҳифа.

Илмий тезислар қуйидагиларга имкон беради:

- турли илмий конференцияларда, семинарларда иштирок етиш, шу орқали ўзингизни илмий жамоада элон қилиш;
- потенциал ўқувчини манба матнини ўрганишга қизиқтириш, ишлаб чиқаришда қўлга киритилган натижаларни амалда татбиқ етишга ҳисса қўшиш учун ўз қарашларингизга, ютуқларингизга ва бошқа ишингизга (масалан, илмий мақола учун рефератлар ёзишда) этиборингизни қаратинг. , фан ва бошқа соҳалар;
- касбий ютуқларни "чўққачилик банкини тўлдириш", бу ишга жойлашиш ёки мартаба кўтарилишида афзаллик бўлади.

Илмий тезисларни турли сабабларга кўра таснифлаш мумкин:

1 Мақсадга қараб, илмий тезислар қуйидагича бўлиши мумкин.

- ҳар қандай илмий тадбирда қатнашиш;
 - ёки кейинги нашр учун;
 - иккаласи учун бирданига (масалан, конференция материаллари кейинчалик нашр етилганда).
2. Табиатан илмий тезислар қуйидагича бўлиши мумкин.

- тўпламнинг маълум бир ҳодисаси ёки мавзусига ажратилган;
- илмий ишлар бўйича ёзилган (илмий мақола, маъруза, магистрлик диссертацияси ва бошқалар).

3 Таркиби бўйича илмий тезислар қуйидагиларга бўлинади.

- муаллифнинг бошқа илмий асарлари бўйича тезислар (илмий мақола, маъруза учун) - бошқа тугатилган тадқиқотнинг моҳияти ва асосий натижаларини акс еттиради;

- *тезис -концепция - келажакдаги тадқиқотлар учун зоя, гипотезани, яъни ёзилмаган асарни белгилайди.*

Иккинчи турдаги (концепция тезислари) илмий конференциялар тезисларига талаб катта. Гўёки, келажакда тўлиқ илмий мақола яратилишининг бошланиши.

Илмий мақола, маъруза ёки бошқа илмий ишлар учун тезислар турли ихтисослаштирилган тўпламларда нашр этилади, масалан:

- турли конференциялар материаллари бўйича тўпламлар, унда конференция маърузалари тезислари ва илмий мақолалар тезислари чоп этилади;

- ҳар қандай тегишли мавзуга бағишланган махсус тўпламларда (масалан, "XXI асрда соғлиқни сақлаш ва таълим" илмий тезислар ва мақолалар тўплами).